

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

2 Præsule nolente claustrum benè clericus intrat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Unde Pelagius i Papa ait.

Leutherius a frater & Coepiscopus noster queritur, quod mater eius in casa, quae castellum dicitur, oratorium construxerit, ac dedicaverit, & in eodem loco monachos constituerit, ex quibus unus est Presbyter. Hoc autem tempore dedicationis inter Episcopum Castellum (cujus ipsa dicecesis est) matrem suam asserit convenisse, ut quidquid dedicationis, vel natalis martyrum die, quorum in eodem monasterio reliquiae sunt, per fidelium oblationes intraverit, medietatem quidem habeat ipsum monasterium, medietatem autem Episcopo offeratur. Contra quam conventionem Marium Presbyterum (sive sciente, sive nesciente Episcopo) monachis ipsis, vel Presbytero, qui ex eis est, vim dicitur intulisse, & frequenter molestias generare, ita ut memoratum Presbyterum prope ceciderit, & Missas eum facere nullo modo permittat; dicens, ut quasi pensionis nomine aliquod statuere debeat. Hac igitur omnia diligenter te examinare jubemus, & si apud te evidenti ratione b constituerit, quia tempore, quo dedicatum est ipsum monasterium, conditiones superius positae convenierint, servari eas ex nostra auctoritate praecipimus, nec aliud amplius exinde ab aliquo exigatur. Si vero nil tale constituerit, mediantem quid Episcopo ipsi nomine eulogiae offerri debeat, inter ipsos monachos & Presbyterum volumus definiti: salvo tamen eo, ut Presbyter Gaudentius, qui etiam monachus est, Missas in monasterio suo, sicut consuevit, facere a nullo ulterius debeat prohiberi.

¶ Pelagius] Antea legebatur; Gelasius. Mutatum est ex Polycarpo, & quia supra dist. 91. c. Eleutherius, alia pars hujusmodi epistola citatur ex Pelagio; & Anselmus, qui hoc & illud caput conjuncte asserit, Pelagio tribuit.

C. XXXI. ¶ Consueti servitia Episcopis monasteria exhibeant. Item Urbanus secundus.

Servitium, quod monasteria, aut eorum ecclesiae a tempore Gregorii septimi usque ad hoc tempus fecerunt, & nos concedimus.

Canonice ergo iura, quibus monasteria subiecta non sunt, synodales exactiones intelliguntur. Non enim cogendus est Abbas (sicut in concilio Thronico statuitur) ad synodum ire, nisi aliqua rationabilis causa existat. Sunt etiam quaedam servituta officia, ut angaria operum, crebra receptiones, annua exactiones, multationes peccantium, a quibus omnibus monasteria libera sunt.

CAUSA XIX.

De clericis ad monasterium transire voluerant: utrumque licentiam ab Episcopo suo petierit: unus relicta ecclesia propria eo invito, alter dimissa regulari canonica i canonibus se contulit.

- 1. Modo queritur, si Episcopus debeat permittere, ut relicta propria ecclesia clericus monasterium ingrediatur.
2. Secundo queritur, si Episcopus licentiam dare voluerit, an eo invito monasterium possit adire.
3. Tertio, si contigerit ipsi regulari canonicis fuisse, utrum concedendus esset eis monasterii ingressus.

QVAESTIO I.

Quid Episcopus licentiam clericis adveniens monasterium dare debeat, in Toletano 4. concilio praecipitur, in quo c. 49. sic statutum legitur.

a Anf. l. 7. c. 145. Polyc. l. 4. tit. 27. b al. veritate. c alii. sentitur exigere. d al. convenit. e dist. 18. Episcopus non debet. f al. canonice.

C. I. ¶ Non debet negari ingressus clericis, qui monachorum propositum appetunt.

Clerici a, qui monachorum propositum appetunt (quia meliorem vitam sequi cupiunt) liberos eis ab Episcopis in monasteriis largiri oportet ingressus, nec interdici propositum eorum, qui ad contemplationis desiderium transire nituntur.

¶ Nec interdicti] Haec usq. ad finem absunt a manuscriptis, sunt tamen in concilio.

QVAESTIO II.

Invito vero Episcopo clericum ejus a nullo esse suscipiendum, Leo Episcopus b testatur, scribens Anastasio c Thessalonicensi Episcopo, epist. 32. al. 84. c. 9.

C. I. ¶ Invito Episcopo ejus clericum nemo suscipiat.

Alienum d clericum, invito Episcopo ipsius, nemo suscipiat. Sed subaudiendum est, nisi ad propositum melioris vitae transire voluerit. Tunc enim liberum est illi, etiam Episcopo contrariante, monasterium ingredi.

C. II. ¶ Qui monachorum propositum appetit, etiam invito Episcopo suscipiendus est.

Unde Urbanus Papa II. in capitulo sancti Rufini e.

Publica lex est, quae a sanctis Patribus scripta est confirmata; ut est lex canonum, quae quidem propter transgressiones g est tradita. Verbi gratia: Decretum est in canonibus, clericum non debere de suo Episcopo ad alium transire sine commendatitius licentia sui Episcopi: quod propter criminosos constitutum est, ne videlicet infames ab aliquo Episcopo suscipiantur persona. Solebant enim officia sua, cum non poterant in suo Episcopo, in alieno celebrare, quod jure praecipit & scriptis decretatum est. ¶ Lex h vero privata est, quae intuitu Sancti Spiritus in corde describitur: sicut de quibusdam dicit Apostolus. i [Qui habent legem Dei scriptam in cordibus suis.] & alibi: k [Cum gentes legem non habeant, si naturaliter ea, quae legis sunt, faciunt, ipsi sibi sunt lex.] Si quis horum in ecclesia sua sub Episcopo populum l retinet, & seculariter vivit, si afflitus Spiritu Sancto in aliquo monasterio, vel regulari canonice m salutare se voluerit, quia lege privata ducitur, nulla ratio exigit, ut a lege publica constringatur. Dignior est enim lex privata, quam publica. Spiritus u quidem Dei lex est, & qui Spiritu Dei agantur, lege Dei ducuntur, & quis est, qui Spiritui Sancto possit dignè resistere? Quisquis igitur hoc Spiritu ducitur, etiam Episcopo suo contradicente, erit liber nostra auctoritate. Iusto enim lex non est posita: sed ubi o Spiritus Dei, ubi libertas: Et si Spiritu Dei ducimini, non estis sub lege.

QVAESTIO III.

Anonice autem regulares ad monasterium transire non possunt, auctoritatibus prohibetur.

C. I. ¶ Regulares canonici, monachi fieri non debent. Unde in concilio Eduensi congregato sub Gregorio VII. legitur.

Nihil Abbas vel monachus canonicos regulares proposito professionis canonice revocare, & ad monasticum habitum trahendo suscipere audeat, ut mo-

a Polyc. l. 3. tit. 15. & l. 6. tit. 34. Burch. l. 6. c. 21. l. 10 p. 6. c. 27. b In concilio Aquisgranen. cap. 58. c Antea legebatur, Narbon. d Anf. l. 6. v. 161. Burch. l. 1. c. 42. l. 10 p. 6. c. 66. e al. Rufini. f Polyc. l. 4. tit. 31. Gal. 3. g al. transgressores. h c. 1. cet. extra, de regular. i Rom. 2. k Ibidem. l proprium. m Polycarp. m al. canonice. n Rom. 7. v. 14. o 2. Cor. 13. v. 5. Galat. 3.

